

REVISTA REVISTELOR

„Acta Analytica. An International Journal for Philosophy in the Analytical Tradition”, vol. 29, nr. 1, martie 2014

„Acta Analytica” are patru numere pe an și publică autori din întreaga lume. În numărul 1 din 2014 al revistei sunt publicate opt studii. John N. Williams (School of Social Sciences, Singapore Management University) prezintă o investigație intitulată *Moore's Paradox in Belief and Desire* (p. 1–23), în care pornește de la absurditatea unor enunțuri studiate de G. E. Moore, cum ar fi acesta: „Bangkokul este capitala Thailandeii, dar eu nu cred că Bangkokul este capitala Thailandeii”. Acestea sunt paradoxale, deoarece sensul lor absurd persistă, chiar dacă acela care le enunță este convins de adevărul spuselor sale. Autorul descrie o explicație normativă pentru iraționalitatea epistemică, arătând de ce unele credințe mooreane sunt dintr-o perspectivă normală iraționale și astfel absurde, iar altele sunt absurde, fără a fi și iraționale. Autorul propune conceperea dorinței mooreane ca o contraparte sintactică a credinței de același tip, diferențiind-o de o conjuncție a dorințelor. Se discută diferite exemple de dorințe raționale și iraționale de tip moorean. Concluzia studiului urmează aprecierii critice a normelor de analiză asociate categoriei reprezentată de dorința rațională, propunând respingerea unora dintre aceste norme analitice.

Hamid Vahid (School of Analytic Philosophy, Iran) propune studiul cu titlul *Varieties of Pragmatic Encroachment* (p. 25–41). Se abordează teza „intruziunii pragmatice” („*pragmatic encroachment*” thesis), conform căreia factorii care nu sunt relaționați cu adevărul sunt relevanți pentru statusul epistemic al încredințării unui agent. În plus, factorii practici sunt relevanți pentru ceea ce agentul consideră că este propria cunoaștere, fie aceasta adevărată, fie neadevărată. În lucrare se distinge între perspectiva tare și cea slabă care influențează relevant statutul epistemic al credințelor unei persoane despre propria cunoaștere.

Harold Langsam (Corcoran Department of Philosophy, SUA) semnează lucrarea *A Defense of McDowell's Response to the Sceptic* (p. 43–59), în care comentează răspunsul lui Crispin Wright la perspectiva lui John McDowell în problema argumentului sceptic. Autorul critică disjunctivismul lui Crispin Wright ca teză care se referă la diferențele naturi metafizice ale experiențelor veridice și nonveridice. Argumentul se raportează critic la accentul pus pe fenomenologie, observând faptul că tocmai caracterul fenomenal al experienței face ca abordarea disjunctivistă să fie rațională și determină că, toate lucrurile fiind egale, lumea este așa cum (ne) apare.

B. J. C. Madison (Department of Philosophy, University of Warwick, Marea Britanie) abordează tema *Epistemological Disjunctivism and the New Evil Demon* (p. 61–70). Lucrarea corelează internalismul epistemic și disjunctivismul epistemologic, explică termenii și insistă asupra punctelor slabe ale acestei corelații. Autorul arată că disjunctivismul epistemologic nu poate acomoda intuițiile fundamentale cu rol călăuzitor pentru teoriile internalismului epistemic, iar disonanța dintre internalism și externalism nu poate fi soluționată.

Davide Fassio (Department of Philosophy, University of Geneva, Elveția) propune articolul *A Blind-Spot Argument Against Dispositionalist Accounts of Belief* (p. 71–81). Autorul critică practica de definire a credințelor printr-un set anume de dispoziții, deoarece acestea nu se pot manifesta ca set de dispoziții.

Masashi Kasaki (Graduate School of Engineering Science, Osaka University, Japonia) abordează tema *Subject-Sensitive Invariantism and Isolated Secondhand Knowledge* (p. 83–98), în care comentează principiul cunoaștere-acțiune sub aspectul suficienței, explicând faptul că există contraexemplu pentru propoziția „cunoașterea despre p este suficientă pentru a acționa asupra p”. De aici, autoarea investighează situația „cunoașterii secondhand” despre p, ceea ce reprezintă o bază insuficientă pentru acțiune dacă despre o chestiune se cunoaște doar p, indirect.

Geoff Pynn (Department of Philosophy, Northern Illinois University) semnează studiul *Assertibility and Sensitivity* (p. 99–117). Lucrarea pornește de la situarea într-o poziție epistemică a unui vorbitor care enunță o propoziție, propunând o condiție a asertivității: se emit doar aserțiuni rezonabile, iar subiectul nu va susține ceea ce consideră fals. Această condiție este denumită „regula rezonabilității”, iar studiul discerne trei roluri ale rezonabilității în această perspectivă epistemologică.

Alon Chasid (Department of Philosophy, Bar-Ilan University, Israel) investighează tema *Visual Experience: Cognitive Penetrability and Indeterminacy* (p. 119–130), în care abordează critic teza impenetrabilității cognitive a experienței vizuale. Autorul discută exemple pentru penetrabilitatea cognitivă a experienței vizuale și investighează în amănunt tipul de experiență vizuală care apare în condiții nonstandard extreme și care are un conținut vag, indeterminat, aflat în corelație cu percepția și gândirea persoanei care trăiește experiența acestei indeterminări. Cazul sugerat de penetrabilitate cognitivă se bazează pe un fel de experiență vizuală care are loc în condiții radical nestandardizate. Autorul a arătat că o astfel de experiență este redată nedeterminat din cauza convingerilor în ceea ce privește condițiile nonstandard sau proprietățile obiectului experimentat. Experiența *y*, care este indusă de către experimentarea vizuală a *x*, implică posibil, din cauza structurii sale, diferite tipuri de indeterminări, probabil, toate, de nedeterminare datorită capacităților sistemului nostru vizual. Prin urmare, o astfel de experiență necesită intervenția unui set regulator de credințe. Argumentul autorului este că nu există niciun motiv să se aplice mecanismul de influență exercitat de credințe doar la experiențe care au loc în condiții radical nonstandard. Având în vedere că experiențele sunt stări intenționale, fiind conștienți de condițiile de observare și caracterul de reprezentare al experienței vizuale, rezultă că se pot genera diferite tipuri de experiențe cu conținut nedeterminat.

Revista „Acta Analytica” se remarcă prin caracterul deosebit de specializat al analizelor epistemologice, de filosofia limbajului, filosofia științei și filosofie cognitivă.

Henrieta Anișoara Șerban

„Studia Politica. Romanian Political Science Review”, nr. 1, 2014

Numărul 1/2014 al revistei „Studia Politica. Romanian Political Science Review”, publicată de Facultatea de Științe Politice, Universitatea București, deschide seria articolelor cu studiul intitulat *A Critical Assessment of the concept of Europeanization in Light of the State of the Union*, semnat de Ramona Coman, Amandine Crespy. Autorii argumentează că, deși au fost realizate importante cercetări empirice asupra conceptului de „europenizare” a statelor sub impactul integrării în UE, relevanța sa, ca și concept specific, este limitată la două aspecte. Primul se referă la dezbaterile conceptuale, din literatura de specialitate, care conduc la concluzia că, „europenizarea” descrie un fenomen general de transformare și modernizare (un „explanandum” mai degrabă, decât unul „explanans”). Al doilea vizează aspectele metodologice ce au determinat pe mulți intelectuali să supraestimeze impactul integrării Statelor în UE. În concluzie, autorii lasă deschisă calea observațiilor critice privind democratizarea Europei Centrale și de Est, criza datorii statelor din Europa de Sud, politicile macro-economice europene (p. 27–28).

Does Education Make Voters More Leftist or More Rightist? A West vs. East Cross-Regional Analysis, interogație la care încearcă să răspundă Florin N. Feșnic, Oana I. Armeanu, în studiul lor. Deși educația este unul dintre determinanții cei mai importanți ai preferințelor politice și ai comportamentului de vot, direcția acestui impact nu este universală. Într-o țară postcomunistă ca România, educația se corelează negativ cu suportul pentru „stângiști”. În timp ce, într-o țară democrată postindustrială, ca Franța, dezvoltarea educației se traduce printr-un suport mai amplu pentru o stângă moderată (ex.: O stângă postmaterialistă, socialistă, ecologistă). Autorii explică aceste diferențe ca fiind rezultatul conjugat al unor experiențe istorice recente și al nivelului curent de dezvoltare economico-socială al celor două țări europene (p. 34–35).

În această linie se înscrie studiul *Unicameralism versus Bicameralism Revisited. The Case of Romania*, semnat de Ionuț Apahideanu. În contextul unor dezbateri publice privind proiectul majorității guvernamentale de revizuire a Constituției, autorul readuce în discuție controversele despre „unicameralism” versus „bicameralism”; totodată, explorează relevanța și aplicabilitatea sa la legislația bicamerală actuală din România. Cercetarea începe cu o abordare empirică, centrată pe zona europeană, a unor teze împărțite de specialiști în ceea ce privește anumite corelații între structura parlamentară și cea statală, având drept scop contextualizarea României, atât în termeni descriptivi, cât și explicativi. Dezbateră subsecvențială este structurată de-a lungul a nouă criterii de analiză comparativă utilizabile, în mod ideal, ca indicatori legislativi de performanță. Partea finală este centrată pe analiza legislației Parlamentului României privind structura bicamerală, reliefând punctele sale forte, cât și slăbiciunile ei (p. 53).

Un subiect interesant este abordat de Dănuț-Florin Sandovici, în articolul *Republicile nonarabe din Orientul Mijlociu. Orientări geopolitice și de securitate în perioada post-Războiul Rece*.

În cadrul sistemului geopolitic din Orientul Mijlociu, republicile nonarabe (Israel, Turcia, Iran) sunt o categorie specială a unor actori regionali ce ocupă un rol important în dinamica zonale. Istoria recentă, începând cu 1991, a fost marcată de disputele acestor state cu vecinii arabi. Apariția „Primăverii arabe” (în 2011) a condus, deja, la o creștere a rolului Turciei și Iranului în ecuația geopolitică din regiune. În acest context, influențat de creșterea/dezvoltarea unor „nuclee” islamiste, Israelul a fost forțat să-și adapteze Strategia securității sale la posibile evoluții în orientările politice ale statelor arabe. În concluzie, autorul precizează: „Indiferent de orientările academice și uneori politice ale cercetătorilor preocupați de această regiune..., apreciem faptul că, raporturile inter-arabe sau ale Statelor arabe cu ceilalți actori ai comunității internaționale nu pot fi disociate de relațiile lor cu Israelul, Turcia, Iranul. Mai mult, o investigație completă a evoluțiilor zonei impune luarea în calcul a rolului SUA și URSS (Federația Rusă, după 1991) în cadrul acestui sistem, deși statele respective nu fac parte, din punct de vedere geografic, din regiunea Orientului Mijlociu” (p. 110).

Articolul ce încheie sumarul acestui număr al revistei, intitulat *Liberté, ordre et gouvernement, entre Anciens et Modernes. Du modèle politique roumain (1821–1830)*, este semnat de Raluca Alexandrescu. Autoarea examinează felul în care gândirea politică românească, de la începutul secolului al XIX-lea, a fost conectată la circuitul intelectual al modernității europene occidentale. Gândirea politică românească, se arată în studiu, a fost deseori ezitantă în a adopta ideile majorității liberale, declanșate de Revoluția franceză, la fel cu a se sincroniza cu ritmul schimbărilor politice. Prin urmare, concepte precum cele de regim constituțional, stat de drept, libertate și ordine au fost combinate cu alte concepte ca suveranitate, legitimitate politică, într-un context filosofic îndoielnic, trasând o linie subțire între „antic” și „modern”.

Monica Marinescu